

Значення науково–дослідницької роботи у підготовці нового вчителя

Підготовка нового вчителя розглядається з огляду на необхідність формування у нього науково–дослідницьких і творчих потенцій, їх застосування в навчально–виховному процесі, вихованні відповідних здібностей учнів.

Ключові слова: освіта, навчання, дослідницька діяльність, творчість, виховання.

Важливим виміром значення науки у підготовці нового вчителя є її роль у формуванні творчих, дослідницьких здібностей майбутнього викладача, що особливо актуалізує питання концептуально–теоретичного аналізу впливу науково–дослідницької роботи студентів вищих педагогічних навчальних закладів на формування їх професійно–особистісних компетенцій як майбутніх педагогів. «Підготовка якісно нового фахівця в галузі освіти, що відповідає запитам сучасного суспільства, неможлива без формування спрямованості студентів на майбутню професійну діяльність і стійкого інтересу до науково–дослідницької роботи» [4, с.29]. З метою реалізації такого принципу необхідно, з нашої точки зору, формувати активне дискурсно–творче дослідницьке середовище педагогічного університету з врахуванням необхідності формування духовно–енергетичної, творчої особистості майбутнього педагога. «Формування та розвиток творчості педагога є складним діалектичним процесом, який передбачає на кожному етапі педагогічної освіти особливості індивідуальної траєкторії розвитку педагога, спрямованій на самореалізацію особистості в єдності загальнонаучових інтересів» [12, с.17–18]. Звідси, особливі функції та рівні відповідальності за реалізацію ролі науки у формуванні творчих, дослідницьких здібностей майбутнього вчителя покладаються саме на систему національної вищої педагогічної освіти, що зумовлює її якомога швидшу модернізацію з огляду на ті методики і технології, які використовуються в процесі підготовки нового вчителя з метою формування якісних вимірів його особистісно–професійної компетентності.

Науково–дослідницькі і творчі потенції професійно–особистісного розвитку нового вчителя безпосередньо залежать від формування протягом його освітньої підготовки та в процесі навчання протягом життя здатностей до адекватного та творчого сприйняття новацій, зокрема науково–дослідної інноваційної активності та її результатів, які необхідно втілювати в рамках навчально–виховної професійної діяльності. «Сьогодні визначальним фактором успіху у становленні суспільства знань є готовність і здатність людей адекватно сприймати, розуміти та творити новації. Звідси, головне завдання освітньої сфери полягає у формуванні інноваційного мислення, орієнтованого на ефективне створення новацій та конструктивне ставлення до нововведень як особливо важливої особистісної і суспільної цінності» [13, с.34]. Одну з найважливіших ролей у формуванні такого стилю інноваційної суспільної свідомості, очевидно, має відігравати школа, особливо новий вчитель, а отже сам він має мати наукоцентричний інноваційно–дослідний тип мислення, а також бути активним суб'єктом впровадження і вироблення освітньо–педагогічних, виховних, освітньо–організаційних новацій, які сприятимуть формуванню творчого типу мислення і діяльності у його учнів та вихованців.

Однією з найважливіших умов ефективної науково–дослідної та інноваційної діяльності педагога в освітньо–професійному середовищі, а також його здатності до прищеплення інноваційного мислення своїм учням є високий рівень готовності до інноваційно–дослідницького типу мислення і діяльності, який формується в своїй основі саме в рамках навчально–наукового середовища педагогічного університету. «Готовність до інноваційної діяльності є передумовою ефективної діяльності педагога,

максимальної реалізації його можливостей, розкриття творчого потенціалу» [6, с.8]. Для формування такої готовності необхідно якнайактивніше залучати студентську педагогічну молодь до формування, діяльності і розвитку, того навчально–дослідницького та науково–інноваційного середовища, яке є необхідним елементом загальної структури вищого педагогічного учбового закладу. «Одним із найдійовіших чинників, які сприятимуть удосконаленню навчально–виховного процесу, зокрема, підвищенню ефективності засвоєння знань з психолого–педагогічних наук, має стати активне залучення студентів до проведення науково–дослідної роботи вже з першого курсу» [5, с.36]. Дійсно, роль науки у формуванні творчих, дослідницьких здібностей майбутнього вчителя важко переоцінити, що зумовлює особливу актуальність вироблення ефективних інноваційних методів і технологій залучення студентів педагогічних університетів до якнайактивнішої і результативної роботи тих наукових шкіл, центрів, лабораторій, які в цих університетах сформовані і діють.

Таке залучення студентської молоді до науково–дослідної діяльності, яке, очевидно, потребує сьогодні розширення та змістовно якіснішого наповнення, має сприяти тому, що професійно–особистісні компетенції педагога з вищою освітою з необхідністю містили б здатності до творчої науково–дослідної діяльності та інноваційно–гуманістичної самореалізації. «Навчальний заклад повинен готувати спеціаліста–дослідника, який намагається поширювати та досліджувати нові методи роботи, який має формувати нові ідеї і здатний реалізувати їх на практиці. Майбутній фахівець повинен розвинути навички самостійної творчої наукової роботи, сформувати коло своїх наукових інтересів, оволодіти нормами та науково–методичними принципами експериментальної та дослідної діяльності» [18, с.244]. Особливо важливого значення набуває в процесі підготовки нового вчителя те, яким чином у середовищі вищого навчального закладу відбувається інноваційне забезпечення підготовки майбутнього педагога до роботи з великою кількістю інформації, яку необхідно впорядковувати і творчо опрацьовувати. Інформаційне суспільство ставить перед сучасним педагогом особливі вимоги щодо його здатності до творчої науково–пізнавальної роботи з масивами інформації. «Розвиток наукового мислення студентів, формування умінь і навичок самостійного пошуку інформації, її обробки та аналізу набуває нині нового значення, адже сучасні інформаційні можливості доступу до бібліографічних джерел розкривають перед дослідником необмежене коло фактичного матеріалу для здійснення вагомих наукових досліджень і розробки проєктів відповідно до потреб студентів та інтересів наукового закладу, в яких вони працюють» [9, с.103]. Все це зумовлює особливу актуальність дослідження і вироблення адекватних і ефективних методик залучення студентів педагогічних університетів до активної науково–дослідної діяльності, а також прищеплення їм глибокого усвідомлення того, що постійна науково–дослідна та інноваційно–творча праця є необхідним елементом їх подальшої професійно–особистісної самореалізації.

В цьому аспекті одним з головних завдань педагогічного навчального закладу нової формації є створення умов для глибокого усвідомлення студентом своєї значущості в процесі пізнавально–творчого освоєння дійсності в особистісно–буттєвому та професійно–компетентнісному вимірах. Найефективнішим шляхом такого переконання, з нашої точки зору, є саме залучення студента до активної науково–дослідної діяльності в рамках навчально–наукового середовища вищого навчального закладу. Педагогічний вуз має переконати студента в тому, що він є не пасивним об'єктом навчання, а творчим суб'єктом науково–дослідного пізнання «В процесі освіти і навчання у вузі студент не знає того, що знає відправник (викладач, вчитель), тому в нього є стимул навчитися і стати навіть експертом (критиком) того рівня компетенції, що й вчитель. Наступний рівень розвитку особистості студента як суб'єкта освіти переходить до діалектики, діалектичної гри дослідження – зайнятися науковим дослідженням, тобто перейти до гри формування наукового знання» [2, с.16]. Надзвичайно важливо, щоб таке залучення відбувалося не в примусовому режимі, а на основі особистісних прагнень та переконань майбутнього фахівця освітньо–педагогічної галузі, адже від цього безпосередньо залежить як ефективність науково–дослідної роботи молодого спеціаліста, так і формування творчо–інноваційної складової структури його особистості. Для

виконання такого завдання в педагогічному вищому навчальному закладі активно мають впроваджуватися гуманістично-інноваційні навчальні технології, як основа наукової підготовки майбутнього вчителя.

Загалом, вища освіта, особливо педагогічна, має в основі своїй формувати прагнення молодшої людини до науково-дослідної та інноваційної творчості, адже від цього безпосередньо залежить подальший розвиток національного суспільства та його конкурентоспроможність в світовому економічному та освітньому середовищах. Вища освіта має культивувати та плекати прагнення нації та кожної окремої особистості до самореалізації як в сфері науки, так і на основі найновіших науково-інноваційних досягнень. Так, М. Лешенко обґрунтовує «науково-дослідну детермінацію змісту вищої освіти, моделювання наукового пошуку в ході пізнавальної діяльності, наголошує на домінанті прийомів здобуття знань, на необхідності створення атмосфери духовного розвитку особистості в ході навчально-пізнавальної діяльності. Набуті студентами метазнання (знання про особливості пізнавально-дослідницьких процесів) створюють сприятливі умови для гармонійного життя і самореалізації в суспільстві знань, яке будучи продуктом високоорганізованої науки, потребує повсюдного застосування знань, володіння інформаційно-комп'ютерними технологіями (побут, професійна діяльність, дозвілля)» [8, с.232]. Самореалізація в рамках будь-якої професії за умов функціонування суспільства знань потребує глибокої наукової підготовки, а професійно-особистісна компетентність нового вчителя безпосередньо залежить від його прагнення та отриманих під час підготовки в університеті науково-інноваційних форм самореалізації в навчально-виховному середовищі школи, педагогічному колективі, науково-дослідній спільноті тощо.

Ще одним важливим завданням педагогічного вищого навчального закладу в аспекті формування на основі наукового пізнання творчих, дослідницьких здібностей майбутнього вчителя є прищеплення студентам глибокої переконаності в тому, що лише за умов подальшого прагнення до постійного науково-інноваційного розвитку на своєму професійному місці вони можуть реалізувати себе в якості нового вчителя. Сучасний педагогічний процес є принципово відкритим та творчим, що створює середовище постійного дослідження та необхідність постійних новаторських зусиль. «Наукові здобутки вчитель має зробити своїми. Це означає, що він повинен «перевідкрити» для себе знову і проблемне навчання і диференційований та особистісно орієнтований підхід й багато іншого. Педагогічний процес є активним і динамічним, він постійно збагачується новими досягненнями суспільного життя, як духовними так і матеріальними, тому неможливо раз і назавжди досягнути всі таємниці педагогіки, – їх треба постійно «перевідкривати»» [7, с.254]. Таким чином, роль науки у формуванні творчих, дослідницьких здібностей майбутнього вчителя є актуальною концептуально-теоретичною проблемою, що потребує глибинного аналізу на всіх етапах народження і професійної діяльності нового вчителя – від першого курсу педагогічного університету до початку професійно-особистісної реалізації в школі і протягом всієї своєї роботи наука буде залишатися для педагога ключовим інноваційно-творчим елементом в структурі його професійно-особистісної компетентності.

Одним з найважливіших аспектів діяльності нового вчителя є те, що за своєю внутрішньою сутністю та формально-професійними функціями він є суб'єктом дослідницької діяльності як основи поєднання науки і освіти в педагогічному процесі. Педагог майбутнього має глибоко усвідомлювати те, що він несе на собі відповідальність за якість виконання тієї синтезуючої, інтегруючої функції освітнього процесу, яка здійснює об'єднання світогляду дитини, молодшої людини навколо цілісного раціонально-наукового типу мислення. «До змісту освіти мають входити не лише знання про природу, суспільство, техніку, мислення, способи діяльності, але й досвід творчої, пошукової, науково-дослідної діяльності щодо вирішення нових проблем та досвід ціннісного ставлення до об'єктів чи засобів діяльності людини» [15, с.2]. Лише за такої умови дитина в школі буде набувати досвіду наукоцентричного мислення та творчо-пізнавальної самореалізації. І саме новий вчитель, який набув власної особистісно-професійної компетентності на основі гармонійного поєднання освітнього

і наукового компонентів в процесі отримання вищої освіти, здатен до забезпечення в школі такого цілісного навчально-пізнавального та виховного середовища.

Загалом наука має бути ключовим підґрунтям всієї системи національної освіти, а дослідницька діяльність нового вчителя, зокрема, має бути основою поєднання науки і освіти в педагогічному процесі. Як зазначалося вище, педагогічний процес пронизаний науковістю на всіх рівнях свого функціонування, однак особливим його елементом є саме науково-дослідна творчість педагога, адже саме вона надає навчально-виховному середовищу школи енергетичного імпульсу до інноваційного розвитку, вбезпечує педагогічний колектив від авторитаризму, догматизму, стагнації. «Ідея необхідності розвитку науки в школі не нова. Ще німецький педагог А. Дистервег наголошував на неприпустимості відриву педагогічної діяльності від науки. Без прагнення до наукової роботи, писав він, учитель потрапляє до трьох педагогічних демонів: механістичності, рутинності, банальності, дерев'яніс, кам'яніс, опускається, а навчання перетворюється на натаскування й дресування. І навпаки, участь учителя в розвитку педагогічної науки дає йому натхнення, робить цю науку його власністю, допомагає не відставати від її розвитку, приносить радість і задоволення. Отже, вчитель виступає не тільки як споживач науки, а й як її виробник» [17, с.30]. При чому, це є необхідною умовою реалізації своїх професійно-особистісних устремлінь для нового вчителя, який, за визначенням, є суб'єктом постійної і активної інноваційно-творчої діяльності в процесі реалізації педагогічних, навчально-виховних задач, що постають в процесі здійснення ним своїх професійних обов'язків.

Більше того, поєднання науки і освіти в педагогічному процесі як результат дослідницької діяльності педагога є необхідною умовою для формування інноваційно-творчого середовища будь-якого навчального закладу. Атмосфера творчості в педагогічному колективі культивується тоді, коли достатньо сформованими є певні комунікативні феномени, що створюють зацікавлену та динамічну цілісність в такому колективі. «Щоб творчість вчителя ставала нормою, необхідно в його професійному просторі створити місця – «топи», де вчитель може проявити ініціативу, обговорити її з колегами, об'єднатися в будь-які професійні групи» [3]. Одним з таких смислових топосів має бути наука, яка здатна в своєму дискурсивному полі об'єднувати особистісні прагнення людей різного віку, освіти, соціального статусу до пізнання істини про природу, суспільство, саму людину. Педагогічна спільнота та інші суб'єкти навчально-виховного простору навчальних закладів різного рівня за своїм визначенням одним з інтегративних елементів своєї єдності мають саме науковий тип пізнання і мислення.

Необхідно також підкреслити в аспекті дослідницької діяльності педагога як основи поєднання науки і освіти в педагогічному процесі те, що така діяльність є системоформуючою щодо освітньо-педагогічної спільноти всієї країни, адже наука і освіта є ключовими соціокультурними чинниками розвитку нації, а також феноменами, що розвиваються на основі організаційно-колективної парадигми. «Наукова діяльність – це діяльність, яка зумовлена розподілом обов'язків та функцій усередині наукових колективів і між ученими. Додамо того, що наука є водночас і нормативною системою є виникнення особливих професійних норм, дотримання яких є обов'язком учених. У будь-якій діяльності, в тому числі й науковій, суб'єкт ставить перед собою мету й використовує засоби й методи її досягнення» [10, с.125]. Перед педагогом-дослідником постає, натомість, подвійна мета, яка полягає як у здійсненні наукової діяльності, так і педагогічної, навчально-виховної роботи. Новий вчитель, таким чином, охоплює весь соціокультурний спектр самореалізації людини, в своїй особі інтегруючи науку і освіту в педагогічному процесі школи.

Окрім того, поєднання освітнього та наукового елементу в педагогічному процесі школи є важливим явищем з точки зору формування культурно-цивілізаційних характеристик особистості кожного учня. У зв'язку з цим, надзвичайної актуальності набуває науково-дослідницька діяльність нового вчителя в галузі гуманітаристики та суспільствознавства. Наукова творчість в гуманітарному аспекті педагогічного середовища є глибоко ціннісно-світоглядним явищем. «Важливою ознакою знання про світ людини є те, що в ньому відображення людської реальності як реконструкція її

ціннісно–сміслових засад підпорядковується духовному оновленню людини» [16,с.24]. Переживаючи акт духовного оновлення в процесі науково–дослідної роботи в педагогічному процесі, новий вчитель сприяє встановленню такого навчально–виховного середовища, в якому отримують наснагу до духовного розвитку і його учні. Творчий момент гуманітарної істини полягає в тому, пише М. Бахтін, аби зовнішнє середовище, що механічно діє на людину, «змусити заговорити, тобто розкрити в ньому потенційне слово і тон, перетворити його у смисловий контекст особистості, котра мислить, розмовляє і вчиняє (в тому числі творить)» [1,с.387]. Таким чином, дослідницька діяльність нового вчителя як основа поєднання освіти і науки в педагогічному процесі відіграє і глибоко гуманізуючу роль в процесі розвитку освітньо–шкільної практики навчання і виховання. «Гуманітарна істина містить у собі значні можливості обґрунтування ідеалів і засобів удосконалення людини, передбачаючи водночас її відповідальність за їх реалізацію» [16,с.24]. А це є важливою основою виховання молодого покоління, що зумовлює потребу для нового вчителя протягом всього життя і професійної кар'єри вести своєрідне неперервне дослідження людини, її здатності до навчання і виховання, і важливо, щоб таке дослідження відбувалося на основі науково–раціональної методології та інноваційно–гуманістичних технологічних принципах.

Новий вчитель в аспекті поєднання науки й освіти як двох гармонійно взаємодоповнюючих елементів педагогічного процесу постає в якості педагога–дослідника. Саме в умовах дослідницької діяльності стають реальними якісні зміни в педагогічному мисленні вчителів, відбувається інтенсивний розвиток їхніх творчих здібностей, і в результаті – ефектне формування педагога–дослідника. Педагог–дослідник:

- Орієнтує свою педагогічну діяльність на нові досягнення науки.
- Неперервно досліджує свою систему роботи, здійснює науковий аналіз різних її складових.
- Прагне неперервно підвищувати результативність своєї праці.
- Володіє вміннями практичного використання методики педагогічного дослідження.
- Тяжко до спілкування з учнями і педагогами–новаторами для ознайомлення з актуальними проблемами вітчизняної й зарубіжної педагогіки, передовим досвідом роботи, інноваційними технологіями, професійними досягненнями своїх колег.
- Конструктивно сприймає нові ідеї, прагне з'ясувати суть, переваги і недоліки без зверхності та скептицизму відносно спроможності.
- З повагою ставиться до переконань своїх опонентів без категоричного заперечення їхньої точки зору.
- Володіє системним мисленням, що виявляється в цілісному сприйнятті різних педагогічних явищ, здатності встановлювати причинно–наслідкові зв'язки, визначати перспективу свого подальшого професійного та загального розвитку, шляхи її досягнення [17,с.31].

Отже, можна говорити про те, що, поєднуючи на основі своєї науково–дослідної активності освітні і наукові елементи педагогічного процесу, новий вчитель, тим самим, набуває додаткових властивостей духовно–творчої самореалізації, інноваційно урізноманітне навчально–виховне середовище школи, створює умови для якнайповнішої самореалізації учнів, сприяє формуванню в них до різноманітних форм творчості, в тому числі – науково–пошукової.

Для розвитку в структурі професійно–особистісних компетенцій майбутнього педагога здатності на основі власної дослідницької діяльності поєднувати науку й освіту в педагогічному середовищі важливо, щоб ці елементи якнайгармонійніше були інтегровані в навчально–виховному і організаційно–практичному середовищі вищого педагогічного навчального закладу, що забезпечить, в свою чергу, стійкий інтерес студентської молоді та майбутніх вчителів до науково–дослідної роботи. «У сучасних умовах орієнтації університетської освіти на об'єднання науки і освіти та стрімкий розвиток суспільства знань навчально–дослідницька діяльність студентів виступає одним з головних факторів якісної підготовки майбутнього фахівця» [14]. Більше того, на нашу думку, від того, як на новому інноваційному рівні вищої педагогічної освіти України вдасться поєднати наукові та педагогічні здобутки науки і, власне, педагогічної

освіти, залежить успішність реформ та модернізаційних зусиль щодо оновлення всієї системи національної освіти. «Завдання, які стоять перед учителями (як організаторами процесу навчання в середній школі), не можна вирішити лише шляхом штучної зміни технологій їхньої діяльності, вони потребують суттєвих змін змістового й процедурного напрямку на етапі підготовки педагогічних кадрів. Для багатьох сучасних науковців очевидним є факт, що «косметичний ремонт» системи педагогічної освіти не дасть відповідних результатів, необхідне її фундаментальне оновлення. Потрібно вийти на новий рівень інтеграції науки і педагогічної освіти» [11,с.6]. Отже, важливо на сучасному етапі розвитку вищої педагогічної освіти як головного середовища підготовки нового вчителя глибоко усвідомлювати відповідальність всіх її суб'єктів щодо необхідності якнайтіснішої інтеграції в навчально–виховний та організаційний процес педагогічного університету найновітніших здобутків сучасної науки, різних її сфер та технологічно–прикладних новацій.

Список використаних джерел

1. Бахтін М.М. Эстетика словесного творчества / М.М. Бахтин. – М.: Искусство, 1986. – 445 с.
2. Бейсенова Г.А. Ж.–Ф. Лиотар: проблема преподавания и человеческого статуса образования / Г.А. Бейсенова // Философский вестник. Альманах. Вып. 23. Науки о человеке и современном мире. Материалы международной конференции, 19 – 21 декабря 2002 г., Санкт–Петербург. Часть 3 / Отв. Редакторы Т.В. Артемьева, М.И. Микешин. – СПб.: Санкт–Петербургский Центр истории идей, 2002. – С. 11 – 17.
3. Гуртовенко Г.А. Творчество педагога – норма профессиональной деятельности / Г.А. Гуртовенко // Сибирский учитель. Научно–методический журнал (электронная версия). – 2006. – № 2 (44), март–апрель. – Режим доступа: <http://www.sibuch.ru/node/67>
4. Денисенко Н. Науково–дослідницька робота студентів педагогічного коледжу як один із стратегічних напрямів фахової підготовки майбутнього вчителя фізичної культури / Наталія Денисенко // Збірник наукових праць Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2009. – № 1 (5): Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. – С. 29 – 32.
5. Євтух М.Б. Пріоритети професійної підготовки вчителя в системі університетської освіти / М.Б. Євтух, М.І. Соловей, С.С. Спіцин, З.М. Шалік // Гуманізація навчально–виховного процесу: Збірник наукових праць. Випуск XII. / За загальною редакцією В.І. Сипченка – Слов'янськ: Видавничий центр СДПІ, 2001. – С. 33 – 44.
6. Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху. Інформаційно–методичний збірник / Упорядник Г.О. Сиротенко. – Полтава: ПОППО, 2006. – 124 с.
7. Кловак Г.Т. (2003) Дослідницька діяльність як важлива складова роботи вчителя сучасної школи / Г.Т. Кловак // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2003. – № 12. – С. 253 – 256.
8. Лещенко М. Принципи структуризації змісту педагогічної освіти в класичних університетах / М. Лещенко // Професійна освіта: педагогіка і психологія: польсько–український журнал / за ред. Т. Левоваського, І. Вільш, І. Зязона, Н. Ничкало. – Ченстохова – Київ: АІД, 2006. – VIII. – С. 229 – 237.
9. Макарова Т.М. Дослідницька робота як один із шляхів розвитку мовної компетентності студентів / Т.М. Макарова // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010. – Випуск 17. – С. 103 – 110.
10. Манчул Б. Когнітивна і ціннісна сутність критеріїв науки / Богдана Манчул // Філософія гуманітарних наук: актуальність і перспектива розвитку. Матеріали наукової конференції. 5 – 6 жовтня 2006 р. – Чернівці: Рута, 2006. – С. 124 – 126.
11. Мицишин І. Проблема реформування педагогічної освіти у класичних університетах в контексті Болонського процесу / Ірина Мицишин // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. – 2007. – Випуск 22. – С. 3 – 10.
12. Нагорняк А.А. Актуалізація творчого потенціала педагога методами андрагогіки: монографія / А.А. Нагорняк. – Томск: Изд–во Томского политехнического университета, 2011. – 133 с.

13. Наумкина Е.А. От информационного общества к обществу знаний: образовательный аспект / Е.А. Наумкина // Філософські науки: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2009. – С. 30 – 37.

14. Панченко Л.Ф. Педагогічний супровід розвитку навчально–дослідницької діяльності студентів в інформаційно–освітньому середовищі університету / Л.Ф. Панченко // Науковий вісник ДОНБАСУ. Електронне наукове видання. – 2011. – № 3 (15). – Режим доступу: http://alma-mater.luguniv.edu.ua/magazines/elect_v/NN15/11plfisu.pdf

15. Пичугин С.С. Творческая самореализация учителя в инновационной деятельности по Образовательной системе «Школа 2100» / Сергей Пичугин // Начальная школа плюс До и После. Ежемесячный научно–методический и психолого–педагогический журнал – 2002. – № 8. – С. 1 – 4.

16. Починок І. Істина як критерій науковості гуманітарного знання / Ірина Починок // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Випуск 309 – 310. Філософія. – Чернівці: Рута, 2006. – С. 22 – 25.

17. Сологуб А. Діяльність учителя: готовність до інновацій / Анатолій Сологуб, Олена Остапчук // Завуч. Наша вкладка. – 2006. – № 10 (268), квітень. – С. 26 – 31.

18. Уйсімбасва Н. Науково–дослідна діяльність майбутнього фахівця / Наталія Уйсімбасва // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Збірник наукових праць. – Кіровоград: КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. – Випуск 88. – С. 243 – 246.

Гончаров В.И. Значение научно–исследовательской работы в подготовке нового учителя

Подготовка нового учителя рассматривается с учетом необходимости формирования у него научно–исследовательских и творческих потенций, их приложения в учебно–воспитательном процессе, воспитании соответствующих способностей учеников.

Ключевые слова: образование, учеба, исследовательская деятельность, творчество, воспитание.

Goncharov, V.I. Value of scientifically–research work in preparation of new teacher
Preparation of new teacher is examined taking into account the necessity of forming for him of scientifically–research and creative potencies, their application for an educational–educator process, education of corresponding capabilities of students.

Key words: education, studies, research activity, work, education.

Модернізація освітньої сфери як фактор модернізації суспільства

Проблема з'ясування ролі освіти в сучасній цивілізації є однією з найбільш значних проблем філософії. Сьогодні вже ні в кого не викликає сумніву той факт, що провідною нацією XXI століття буде та, яка фундаментом свого зростання зробить саме першість в освітніх технологіях і системах, створить найбільш ефективний освітній простір, максимально розвиватиме інтелектуальний і духовний потенціал особистості і народу в цілому. Як показує світовий досвід, тільки випереджаючий розвиток освіти формує інвестиційну привабливість країни та забезпечує технологічний прорив. Тому спроби рефлексії будів–яких суспільних процесів сучасності з необхідністю ведуть до переосмислення ролі і місця освітньої сфери в суспільному житті.

Ключові слова: модернізація, модернізація освіти, пріоритети освітньої сфери, трансформаційні процеси.

Постановка проблеми. Сучасний український соціум переживає складний, переломний період свого розвитку. В останні двадцять років відбулася кардинальна трансформація економічного укладу, політичного устрою України, змінилися культурно–ціннісні орієнтири більшої частини населення. Пішли в минуле ідеологічні постулати, що визначали розвиток країни протягом десятиліть. У цій ситуації перед Україною стоїть завдання пошуку нових орієнтирів соціальної еволюції, нових економічних і політичних моделей та інститутів, адекватних викликам сучасності.

У цьому зв'язку важливо звернути увагу на теорію модернізації – одну з найбільш популярних серед сучасних доктрин соціального прогресу. Модернізація, згідно поширеним уявленням, повинна вивести країну до нових історичних рубежів і горизонтів розвитку, до її нового, завершеного часу зовнішності.

Модернізація суспільства передбачає перехід від індустріального суспільства до суспільства інформаційного, в якому процеси породження, розповсюдження і використання знання стають ключовими. Це, в свою чергу, викликає необхідність розвитку освітньої сфери. Сучасна філософська думка все більше приходить до усвідомлення того, що усі суспільні структури суспільства, що модернізується, постійно потребуватимуть підготовки висококваліфікованих фахівців.

Невід'ємна умова модернізації суспільства – освоєння людьми нових соціальних навичок і ролей, розвиток культури соціальної поведінки громадян з урахуванням відкритості суспільства, його швидкої інформатизації, зростання динаміки змін. У зв'язку з цим величезне значення мають інноваційні тенденції розвитку освітньої сфери.

Таким чином, модернізація країни спирається на освіту, але для того, щоб виконати свою місію, освіта сама потребує модернізації, в змістовному і структурному оновленні. У зв'язку з цим виникає необхідність у відповідних змінах як в організації системи національної вищої освіти, так і в змісті, формах і методах навчального процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичний аналіз специфіки освіти як феномена суспільного життя та його ролі в суспільному розвитку завжди знаходився в центрі уваги філософів, соціологів і представників інших областей наук. Проблема освіти займає особливе місце в навчанні великих давньогрецьких філософів Демокріта, Сократа, Платона і Аристотеля. Вони сформулювали ідею про безперервну гармонійну